

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา พัฒนาการ ความเชื่อมโยงของการแพร่กระจายการเล่นรำสวด วิธีการแสดง วิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้ คุณค่าภูมิปัญญาของการเล่นรำสวดในจังหวัดตราด วิจัยใช้การศึกษาจากข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสำรวจ สังเกต และการสัมภาษณ์คณะรำสวด จำนวน ๕ คณะใน ๔ อำเภอ ได้แก่ คณะญาติมิตรศิษย์ครูแคล้ว ตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ คณะศิษย์ครูเปรื่อง ตำบลท่าโสม และคณะเสน่ห์ ตำบลวังตะเคียน อำเภอเขาสมิง คณะหลานปู่หมอบ ตำบลหนองโสน อำเภอเมือง คณะบุญยิ่ง เจริญวงศ์ ตำบลเกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง

ผลงานวิจัยพบว่า การเล่นรำสวดในจังหวัดตราด มีประวัติความเป็นมายาวนานเกือบ ๒๐๐ ปี พัฒนาการมาจากการสวดพระมาลัยโดยฆราวาส ซึ่งใช้สวดในงานศพ คณะรำสวดที่เก่าแก่ที่สุดของจังหวัดตราดคือ คณะญาติมิตรศิษย์ครูแคล้ว ตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ ซึ่งมีประวัติการรวมเป็นคณะและการถ่ายทอดองค์ความรู้ มานานกว่า ๑๕ ปี และยังได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่หัวหน้าคณะในตำบลอื่นๆ ของจังหวัดตราดอีกด้วย การเล่นรำสวด จะเล่นในคืนสุดท้ายของงานศพ หลังพระสวดอภิธรรมเสร็จเวลาประมาณ ๒๑.๐๐ น. จนถึงเวลาประมาณ ๐๔.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น มีเนื้อเรื่องในการเล่นรำสวด เป็นเรื่องในวรรณคดี เช่น พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน ลักษณวงศ์ ไกรทอง สังข์ทอง ฯลฯ

การเล่นรำสวดเป็นหนึ่งในมรดกภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรม ของชาวจังหวัดตราด ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทางภูมิปัญญาในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการธำรงรักษาสืบสานวัฒนธรรมของจังหวัดตราด ด้านการสร้างความเป็นหนึ่งให้แก่ผู้ชมการแสดง ด้านค่านิยมและหลักปฏิบัติ ด้านความเชื่อทางศาสนาพุทธ และด้านศิลปะการแสดง

This research has the objective to study the background, development and connection of the spread of the funeral performances, their methods and transfer of Knowledge. It is also for analysis of the knowledge, value of local wisdom of the funeral performances in Trat province. The method of study uses the data involving surveys, observations and interviews of five troupes in Four districts. They are the troupes of Kru Kleo in Bang Pid sub-district Laem Ngob district; Kru Plueng Studesnts of Tha Som sub-district; Saneh Troupe of Wang Takian sub-district, Khao Saming district; Nephew of Pu Moh Troupe of Nong Sanoh sub-district in Trat destrict, and Boonying Charoen Wong Troupe of Ko Chang in Ko Chang minor district.

Results of the research found the funeral performandces (Rumsuod Dance) in Trat province could be traced back to almost 200 years. They were developed from the Phra Malai chanting of the laymen, which used in funeral rites. The oldest funeral performance troupe in Trat is the Relatives of Kru Khlao Troupe of Bang Pid distrect in Laem Ngob district, which it has the history o f organizing the troupe and i nheritance o f t he knowledge for more than 75 years. It also has transferred the knowledge to other heads of the troupes in other sub-districts of Trat as well. The funeral performances (Rumsuod Dance) start at the last night of the funeral rites after completion of the Abhitham chanting from 21.00 hours and lasts up to about 04.00 hours of the next morning. It uses the stories from the classical stories, i.e. phra Aphai Mani, Khun Chang Khun phaen, Lak Sanawong, Kraithong and Sangthong, etc.

Funeral performances (Rumsuod Dance) are part of the local wisdom on the language and literature of Trat that reflect the wisdom value in various fields.i.e. preservation of art and cultlure of the province. It also gives entertainment to the audiences on value and practice of Buddhism as well as the performing art.